

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3901
Ημερομ. Κατάθεσης: 14/3/2022

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

13 Μαρτίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Κώστα Τσιάρα.

Θέμα: «Υπερπληθυσμός στις ελληνικές φυλακές.»

Κύριε Υπουργέ,

Το iMedDLab [incubator for Media Education and Development Laboratory] σε συνεργασία με το MIIR [Mediterranean Institute for Investigate Reporting] και 10 δημοσιογραφικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δημοσιογραφίας Δεδομένων, με επικεφαλής την Deutsche Welle (DW) που είναι ο διεθνής ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός της Γερμανίας και ένα από τα πιο επιτυχημένα διεθνή μέσα ενημέρωσης, συνέλεξαν δεδομένα από 32 χώρες που δείχνουν πόσα κρούσματα και θάνατοι αναφέρθηκαν στις φυλακές, πώς προχώρησαν οι εμβολιασμοί στους εγκλείστους και ποια μέτρα ελήφθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού μέσα στα σωφρονιστικά καταστήματα. Στις 32 χώρες περιλαμβάνεται και η Ελλάδα.

Μερικοί από τους πιο αυστηρούς και παρατεταμένους περιορισμούς παρατηρήθηκαν στις χώρες με το χειρότερο υπερπληθυσμό των φυλακών, γεγονός που καθιστά αδύνατη την εφαρμογή των μέτρων αποστασιοποίησης. Συγκεκριμένα, για τη χώρα μας σύμφωνα με τη δημοσίευση της έρευνας από την Εφημερίδα των Συντακτών στην ιστοσελίδα της στις 13.03.2022, διαπιστώνεται υπερπληθυσμός, καταστρατήγηση του ελάχιστου προσωπικού χώρου των κρατούμενων, νοσηλεία χωρίς διαχωρισμό ασθενών, καραντίνα με συνωστισμό, έλλειψη ιατρικού προσωπικού και υγειονομικών μέτρων, καθυστερημένος εμβολιασμός (ξεκίνησε μετά την 1/7/2021). Αυτές αναφέρονται ως κάποιες από τις αιτίες της ασυνήθιστα μεγάλης διασποράς του ιού μέσα στις ελληνικές φυλακές. Η Ελλάδα εμφανίζεται σε περίοπτη 7η θέση (με ημερομηνία αναφοράς τον Ιανουάριο 2020) της λίστας με τις πιο υπεράριθμες φυλακές της Ευρώπης. Η έρευνα υπογραμμίζει αυτή τη διαπίστωση σε σχέση με τον ελάχιστο ζωτικό χώρο που αντιστοιχεί σε κάθε κρατούμενο με βάση τις διεθνείς συμβάσεις, ο οποίος σε 25 από τα 34 καταστήματα της χώρας καταστρατηγείται βάνανυσα, καθιστώντας τους φυλακισμένους ακόμα περισσότερο εκτεθειμένους στον ιό. Η κύρια αιτία με τη συγκριτική ανάλυση δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποκαλύπτει την πραγματικότητα κατά την οποία η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις ευρωπαϊκές χώρες που εμφάνισαν μεγαλύτερη διασπορά του ιού εντός των φυλακών συγκριτικά με τη διασπορά στον γενικό πληθυσμό.

Μέχρι τις 2 Ιουλίου 2021, 16 μήνες μετά την έναρξη της πανδημίας, εκτιμάται ότι το 7,9% των κρατούμενων συνολικά νόσησε με τον ιό, όταν αντίστοιχα μόλις το 4,1% του γενικού πληθυσμού της Ελλάδας μολύνθηκε με τον ιό, ήτοι 192.68% περισσότερο μέσα στις φυλακές σε σύγκριση με την υπόλοιπη κοινωνία. Τα νέα στοιχεία που

συλλέχθηκαν τον Νοέμβριο 2021 ήταν χειρότερα καθώς διαπιστώθηκε πάλι ότι η διασπορά στις ελληνικές φυλακές ήταν υπερδιπλάσια σε σχέση με την υπόλοιπη κοινωνία (16,8% έναντι 7,2%, ήτοι 233% περισσότερο στις φυλακές). Ως τον Φεβρουάριο 2022, τη χρονική περίοδο δηλαδή που αντιστοιχεί στο 4ο κύμα της πανδημίας και την έξαρση της μετάλλαξης Όμικρον του ιού, το 32,6% των φυλακισμένων είχε διαγνωστεί με κορονοϊό έναντι 21,2% του γενικού πληθυσμού, ήτοι 154% περισσότερο για τους φυλακισμένους. Σε απόλυτους αριθμούς τα στοιχεία στα ελληνικά σωφρονιστικά καταστήματα από την έναρξη της πανδημίας μέχρι τον Φεβρουάριο του 2022 αναφέρουν 3.541 κρούσματα και 14 θανάτους. Βασικές διαπιστώσεις της έρευνας επισημαίνουν κελιά με στοιβαγμένους κρατούμενους σε ελάχιστα τετραγωνικά μέτρα, αυτοσχέδιους θαλάμους νοσηλείας χωρίς κανένα διαχωρισμό ασθενών, χώρους καραντίνας με συνωστισμό όπου διαβιεί υγιής πληθυσμός δίπλα σε ύποπτα κρούσματα, ανεπαρκή πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και προστατευτικά μέσα, περιστολή δικαιωμάτων με περικοπή επισκεπτηρίων, δραστηριοτήτων και στέρηση αγαθών.

Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, μέχρι την 1η Ιουλίου 2021 σε 25 από τις 34 φυλακές της χώρας για κάθε κρατούμενο αντιστοιχεί ζωτικός χώρος κάτω από 4 τ.μ., έκταση την οποία συστήνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) του Συμβουλίου της Ευρώπης κι έχει οριστεί ως κατ' ελάχιστον χώρος ανά κρατούμενο στον θάλαμό του προκειμένου να μην υπόκειται σε βασανιστικές συνθήκες διαβίωσης. Αναλυτικότερα, στο ειδικό κατάστημα κράτησης Νέων του Βόλου σε κάθε κρατούμενο αντιστοιχεί περίπου 1,9 τ.μ. ζωτικού προσωπικού χώρου, στην Τρίπολη 2,1 τ.μ., στην Κω 2,3 τ.μ., ενώ ακολουθούν οι φυλακές Κομοτηνής με 2,3 τ.μ., Ιωαννίνων με 2,4 τ.μ., Χαλκίδας και Ναυπλίου με 2,7 τ.μ.. Ο κ. Γιάννης Πέτσας, δρ Σωφρονιστικής Πολιτικής χαρακτηριστικά αναφέρει στη δημοσίευση της εφημερίδας *«Κάθε φυλακισμένος, σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT), θα πρέπει να έχει κατ' ελάχιστον ζωτικό χώρο τεσσάρων τετραγωνικών μέτρων σε θάλαμο και έξι τετραγωνικά μέτρα στο κελί του. Αυτός ο χώρος είναι σημαντικός όχι μόνο για τις περιόδους της πανδημίας, που είναι ούτως ή άλλως πολύ μικρός και δεν προστατεύει από τη διασπορά του ιού, αλλά και γενικότερα, διότι ο κάθε άνθρωπος ακόμα και μέσα στη φυλακή πρέπει να έχει ένα μίνιμουμ ιδιωτικότητας, ώστε να μπορεί να ζει όσο πιο καλά γίνεται. Όταν δεν έχεις αυτόν τον χώρο και είσαι κάθε ώρα και στιγμή ορατός στους υπολοίπους, τότε παραβιάζονται στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα»*.

Οι προαναφερόμενες περιγραφόμενες συνθήκες αποκαλύπτουν ότι η χώρα μας παραβιάζει το άρθρο 3 της ευρωπαϊκής σύμβασης Δικαιωμάτων Ανθρώπου - σχετικά με τις συνθήκες κράτησης και υπερπληθυσμού ανθρώπινων ζώων στις ελληνικές φυλακές. Μία ευνομούμενη όμως πολιτεία που θέλει να ισχυρίζεται πως σέβεται τα δικαιώματα των ανθρώπων της, οφείλει να σέβεται το δικαίωμα στη ζωή οπουδήποτε, εκτός κι εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων.

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Πως σκοπεύετε να ενεργήσετε άμεσα ώστε να αποσυμφορηθεί ο υπερπληθυσμός και να αντιμετωπιστεί υπερπληθυσμός μέσα στα σωφρονιστικά καταστήματα;
- Τι μέτρα προτίθεστε να λάβετε ώστε να μειώσετε τις αυξημένες πιθανότητες μετάδοσης του ιού μέσα στις ελληνικές φυλακές;
- Τι μέτρα προτίθεστε να λάβετε προκειμένου να έχουν περισσότερες δυνατότητες οι κρατούμενοι για μεταφορά τους στις αγροτικές φυλακές ώστε να σωφρονίζονται υπό συνθήκες παραγωγής πραγματικού έργου;
- Προτίθεστε να υιοθετήσετε το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών χωρών όπου υπάρχουν ήδη παραγωγικές σωφρονιστικές κοινότητες (προσανατολισμού καλλιτεχνικής και αγροτικής εκπαίδευσης, οικοτεχνίας κ.τ.λ.) με δυνατότητα παροχής κατάρτισης, παραγωγής, προσφοράς, συνεργασίας, κοινωνικοποίησης, ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη λήψη των κατάλληλων εφοδίων και να δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για την ώρα της ομαλής ένταξης των σωφρονιζομένων στο κοινωνικό σύνολο;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών